

DECLARACIÓ DE SANT VICENÇ DELS HORTS: "CATALUNYA, TERRA D'ASIL"

Ben iniciat el segle XXI, milions de persones al món es veuen obligades a emprendre un desplaçament forçós perquè fugen de conflictes, d'un context de violència generalitzada, de violacions greus dels drets humans, d'estats fallits que no poden protegir-les, de persecucions o de pors fonamentades de patir-les per motius ètnics, religiosos, de nacionalitat, d'orientació sexual, d'identitat de gènere, o per opinions o el fet de pertànyer a un grup social determinat.

Actualment, l'escenari és esfereïdor. Estem patint la crisi més gran de persones refugiades des de la fi de la II Guerra Mundial. Ja hem arribat a més de 60 milions de persones al món que es troben en situació de desplaçament forçat. Milers de persones moren cada any a les nostres fronteres en l'intent d'arribar a territori segur.

L'externalització i el tancament de fronteres, l'enduriment de les polítiques migratòries i una interpretació pobra del dret d'asil, a fi de convertir-lo en un instrument més de les polítiques de control dels fluxos migratoris, en són els responsables. Com a societat democràtica, garant dels drets humans i que ha patit en carn pròpia què és l'exili, no ho podem consentir.

L'exili forma part de la nostra memòria històrica col·lectiva. Parlem de l'exili que va patir tot l'espectre polític i social del país; del que ha marcat la història d'aquesta terra i la vida dels seus ciutadans i les seves ciutadanes. Parlem com a poble que va trobar refugi i va ser acollit en nombrosos països quan ho va necessitar. Ara, cal que protegem i acollim les persones que ho necessiten.

La societat catalana és una societat compromesa amb el foment, la protecció i la garantia dels drets humans. I el dret d'asil és un dret humà reconegut a l'article 14 de la Declaració Universal dels Drets Humans: <<(…) en cas de persecució, tota persona té dret a buscar l'asil, i a gaudir d'ell en qualsevol país.>>; a la Convenció de Ginebra de 1951 i al Protocol de Nova York del 1967. Aquests dos últims instruments de Drets Humans són de caràcter vinculant per a la totalitat d'estats membres de la Unió Europea.

Al gener del 2014, la Generalitat de Catalunya va aprovar un Pla de Protecció Internacional a Catalunya. Ha estat la primera vegada, des del restabliment de la Generalitat, que el govern de Catalunya ha decidit prendre acció en el marc de les seves competències actuals per enfortir el dret d'asil i garantir els drets de les persones refugiades a casa nostra.

Per tot això, des del món local, les ONG i les entitats reunides al voltant d'aquesta Declaració, diem, demanem i ens comprometem a:

1. Els sotasignats ens declarem dins dels nostres àmbits competencials en terra d'asil.
2. Ens comprometem a treballar de forma decidida en el desplegament del Pla de Protecció Internacional aprovat per la Generalitat de Catalunya el gener del 2014 i exigim al Govern que el doti dels recursos necessaris per garantir-ne l'execució en territori català.
3. Ens comprometem a treballar als àmbits local, internacional, europeu i estatal per garantir els mitjans i recursos oportuns, amb l'abast necessari, per evitar la pèrdua de vides humanes al Mediterrani i garantir el dret d'asil, mantenint la capacitat i salvament a les principals rutes de migració a la UE que s'ajusti a les tendències previsible de desplaçaments.
4. Demanem als governs i institucions competents en aquest àmbit que estableixin i habilitin vies legals i segures per obtenir protecció per evitar, d'aquesta forma, que les persones refugiades es vegin obligades a recórrer a traficants de persones i/o a utilitzar rutes perilloses i posin en risc les seves vides.

Sant Vicenç dels Horts
POBLE SOLIDARI

5. Ens comprometem a treballar per impulsar accions que tinguin com a objectiu assegurar una acollida digna i una protecció adequada als refugiats, així com garantir el seu procés d'inclusió social fins a la plena autonomia a casa nostra.

6. Demanem als governs i institucions competents en aquest àmbit que es garanteixi el respecte dels drets humans i el dret d'asil a les fronteres exteriors de la UE. Igualment, demanem que es posi fi a les devolucions il·legals, les expulsions col·lectives i les violacions de drets humans, i també als maltractaments i l'ús excessiu o innecessari de la força.

7. Demanem l'aprovació i el desenvolupament del Reglament de la Llei d'asil i protecció internacional com a eina per superar obstacles d'accés al procediment d'asil i garantir l'extensió i el reagrupament familiar.

8. Manifestem la nostra oposició a l'existència dels centres d'internament per a estrangers (CIES) perquè es priven les persones de llibertat només per haver comés una falta administrativa. Mentre aquests, però, continuïn existint, demanem que es faciliti l'entrada periòdica als CIES d'organitzacions, grups, ONG, entitats i persones expertes que puguin fer-ne un seguiment, vetllar per les garanties en tot el procés i elaborar informes sobre el respecte i la garantia dels drets humans en aquests centres.

9. Demanem que es deixi de criminalitzar la figura dels polissons com a persones diferenciades de les refugiades. Advocuem perquè en un Reglament futur que desenvolupi la Llei d'asil i protecció internacional es prevegin mesures que garanteixin: la transparència en la informació, l'accés d'aquestes persones al territori (això és nou), l'accés a les organitzacions socials i el dret a l'assistència lletrada i a tenir un intèrpret des de la primera entrevista.

10. També advocuem per fer visible la qüestió de l'arribada de polissons a les costes catalanes a través de la creació de grups de treball en què hi siguin tant les autoritats portuàries com les administracions locals, la Generalitat de Catalunya, el Síndic de Greuges i les entitats i institucions especialitzades en protecció internacional de Catalunya.

11. Demanem la posada en marxa de nou de les sol·licituds de protecció internacional en ambaixades i consolats.

12. Ens declarem partidaris de la proposta de l'ACNUR de traslladar als estats de forma urgent tots aquells refugiats individuals que es troben sota el seu mandat i manifestament en situació d'alt risc o desprotecció en un tercer país.

13. Demanem acabar amb la invisibilitat de les persones apàtrides tot desenvolupant la protecció d'aquestes a través d'apartats o títols específics en la legislació actual. L'apatridia és un fet històric que ens envolta i no es pot ignorar. El rang reglamentari del que disposa actualment és del tot insuficient i requereix un tractament propi ateses les seves circumstàncies excepcionals. Cal una norma que en garanteixi l'acollida i inclusió social.

14. Quant a l'àmbit actual més competencial de les nostres administracions locals i de la Generalitat de Catalunya, demanem:

a. Desenvolupar polítiques actives de formació al funcionariat de la Generalitat i de l'Administració local que treballa o està en contacte amb persones nouvingudes, en col·laboració amb les entitats i institucions especialitzades en matèria de protecció internacional.

b. Garantir el dret a la protecció internacional arreu del territori català a través de l'assistència integral (jurídica, laboral, social i psicològica) gratuïta per a les persones refugiades.

c. Incentivar polítiques transversals que garanteixin el respecte a la normativa vigent en relació a la protecció internacional a tots els àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya.

d. Dur a terme polítiques que garanteixin l'acollida de les persones sol·licitants de protecció internacional en el conjunt del territori a través de recursos especialitzats que incloguin recursos residencials temporals i serveis de contenció psicològica i emocional, entre altres, i l'acompanyament fins a la plena autonomia de la persona, amb independència de l'obtenció o no de l'estatut del Refugiat.

e. Assumir com un repte positiu la integració en la nostra societat dels refugiats que arribin al nostre país, i signem aquesta **Declaració de Sant Vicenç dels Horts: Catalunya, terra d'asil** tot demanant l'adhesió als municipis de Catalunya que ho desitgin, al Govern de la Generalitat i a totes les entitats, ONG, associacions, col·legis professionals, institucions i particulars que se sentin representades per la lletra i l'esperit d'aquest text i compromeses amb aquest.

Els/les sotassinats ens comprometem a l'impuls, desenvolupament i seguiment d'aquesta **Declaració de Sant Vicenç dels Horts: Catalunya, terra d'asil** a través de la constitució d'un fòrum, així com de comissions de treball obertes a tothom i amb l'aportació estructural de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts i la participació activa de la Comissió Catalana d'Ajut al Refugiat, de l'Institut Català dels Drets Humans, del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, i amb la participació i suport actiu de l'ONG Districte 11 City to City,

Sant Vicenç dels Horts, 8 d'octubre de 2015

Oriol Junqueras i Vies
Alcalde de Sant Vicenç dels Horts

Meritxell Budó i Pla
Presidenta del Fons Català de Cooperació

Estela Pareja
Directora de la Comissió Catalana
d'Ajut al Refugiat

David Bondia Garcia
President de l'Institut de Drets Humans
de Catalunya

Manel Vila i Motlló
Promotor de Districte 11 City to City